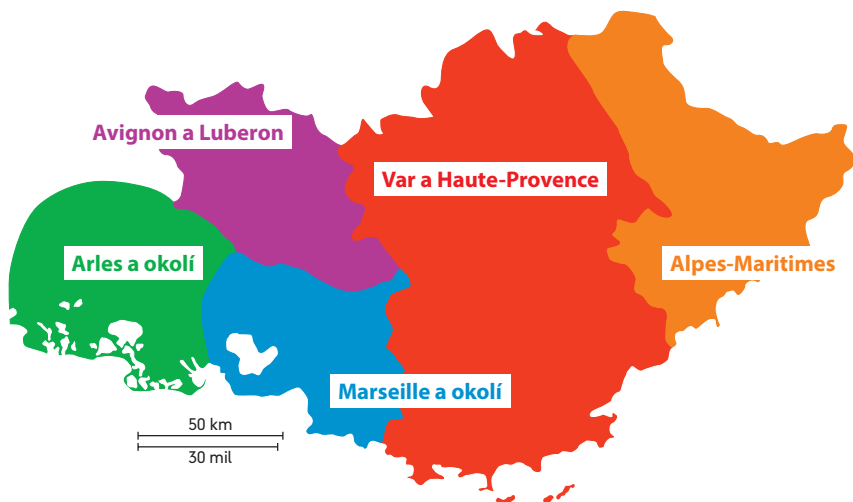

Jak je průvodce koncipován?

Pamětihodnosti Provence zde představíme v pěti kapitolách. Rozdělení jednotlivých oblastí je uvedeno na mapě na této straně. Každé kapitole je přiřazena jedna konkrétní barva.

Abychom plánování cesty usnadnili, rozdělili jsme všechny hlavní turistické atrakce každé kapitoly do tří rubrik. Unikátní pamětihodnosti jsou shrnuty v seznamu TOP 10 a navíc označeny dvěma hvězdičkami. Další významné, ne však jedinečné památky jsme zařadili do rubriky Nenechme si ujit! Výběr dalších zajímavých cílů nabízí rubrika Kam ještě můžeme zajít?

★★ Top 10	6	Kam za... ubytováním?	88
Kouzlo Provence	8	Kam za... jídlem a pitím?	89
		Kam za... nákupy?	90
		Kam za... zábavou?	91

Všehochuť informací

Provensálská kultura	14
Jak se hraje pétanque	18
Zlatožlutý pigment v písčitém nerostu.....	20
Malíři v Provinci	22
Provence pro gurmety.....	26
Modrá vůně pro zdraví	30

Marseille a okolí

Úvodní seznámení	34
Můj den u vody	36
Marseille ★★	40
Aix-en-Provence ★★	43
Les Calanques ★★	47
Montagne Sainte-Victoire	49
Kam ještě můžeme zajet?	51
Kam za... ubytováním?.....	55
Kam za... jídlem a pitím?	56
Kam za... nákupy?	57
Kam za... zábavou?.....	59

Arles a okolí

Úvodní seznámení	62
Můj den s antikou a modernou.....	64
Camargue ★★	70
Arles	73
Saintes-Maries-de-la-Mer	78
Nîmes a Pont du Gard	80
Kam ještě můžeme zajet?	84

Avignon a Luberon

Úvodní seznámení	94
Můj den kulinářských zážitků	96
Vaison-la-Romaine ★★	102
Avignon ★★	105
Luberon ★★	110
Châteauneuf-du-Pape	113
Orange	115
Gordes a Abbaye de Sénanque ..	117
Kam ještě můžeme zajet?	119
Kam za... ubytováním?.....	123
Kam za... jídlem a pitím?	124
Kam za... nákupy?	125
Kam za... zábavou?.....	126

Var a Haute-Provence

Úvodní seznámení	130
Můj den v divukrásné přírodě.....	132
Saint-Tropez ★★	136
Hyères a Îles d'Hyères	139
Gorges du Verdon	141
Corniche de l'Esterel	143
Kam ještě můžeme zajet?	145
Kam za... ubytováním?.....	151
Kam za... jídlem a pitím?	152
Kam za... nákupy?	153
Kam za... zábavou?.....	154

Alpes-Maritimes

Úvodní seznámení	158
Můj den s Picassem a spol.....	160
Nice ★★	166
Saint-Paul-de-Vence ★★	169
Monaco	171
Parc National du Mercantour ...	175
Les Corniches	177
Kam ještě můžeme zajet?	180
Kam za... ubytováním?.....	184
Kam za... jídlem a pitím?	185
Kam za... nákupy?	186
Kam za... zábavou?.....	187

Procházky a výlety

V srdci Provence	190
Camargue	193

Praktické informace

Před cestou	198
Příjezd	200
Cestování po Provinci	200
Ubytování	201
Jídlo a pití	202
Nákupy	203
Zábava	204
Jazyk	205

Přílohy

Cestovní atlas	209
Rejstřík	229
Seznam fotografií	233
Tiráž	234

Magické chvíle

Objevme se ve správný čas na správném místě
a zažijme něco nezapomenutelného.

Cézannovýmá očima	46	Zvučný klášterní	
Strava z bio zahrádky.....	72	kostel	148
Malá kaple s velkým uměním	112	Letní koncerty u knížete	174

Večerní atmosféra marseilleského přístavu láká k procházce po městě

Provensálské trhy nabízejí všechny myslitelné pochoutky. Vybrat si je těžké

★★ TOP 10

Náš seznam TOP 10 vám pomůže s naplánováním návštěvy nejdůležitějších památek od naprosté jedničky až po desátou v pořadí.

1 ★★ Marseille

Živé, mnohonárodnostní město má návštěvníkům co nabídnout. Novým architektonickým vývěsním štítem Marseille je Muzeum civilizací Evropy a Středomoří (Mucem, strana 40).

2 ★★ Vaison-La-Romaine

Ve Vaison-La-Romaine se dochovala římská urbánní kultura v celé své pestrosti od amfiteátru až po vily s mozaikovými podlahami (strana 102).

3 ★★ Nice

Nice leží v malebné poloze na Riviéře a má italský charakter. Návštěvníci oceňují hlavně promenádu Promenade des Anglais. Henri Matisse byl pouze jedním z mnoha umělců, kteří se zde usadili (strana 166).

4 ★★ Aix-en-Provence

Díky univerzitě, trhům a festivalům je v Aix po celý rok velmi živo. Cours Mirabeau v srdci města patří díky svým kavárnám a nádherným domovním fasádám k nejkrásnějším ulicím na světě (strana 43).

5 ★★ Saint-Tropez

Hvězdy i hvězdičky proměňují každé léto Saint-Tropez, místní přístav

a pláže v letovisko světové smetánky. Až na podzim a v zimě se městečko vrací ke svému poklidu (strana 136).

6 ★★ Les Calanques

Skalnaté pobřeží mezi Marseillí a Cassis je rájem pro pěší turisty, kteří chtějí poznat úchvatnou a chráněnou krajinu podél břehů moře (strana 47).

7 ★★ Avignon

Středověké městské hradby chrání město papežů dosud stojí. Papežský palác uprostřed Avignonu dokládá, jak velká moc odtud kdysi vycházela (strana 105).

8 ★★ Saint-Paul-de-Vence

Tuto vesničku neoddiskutovatelně ovlivnilo umění a umělci 20. století, především pak sbírka nadace Fondation Maeght (strana 169).

9 ★★ Luberon

V okolí Aptu nabízí Provence doslova pohlednicovou krajinu: levandulová pole, olivové háje, zámky, soutěsky, úrodná údolí a téměř holé náhorní plošiny (strana 110).

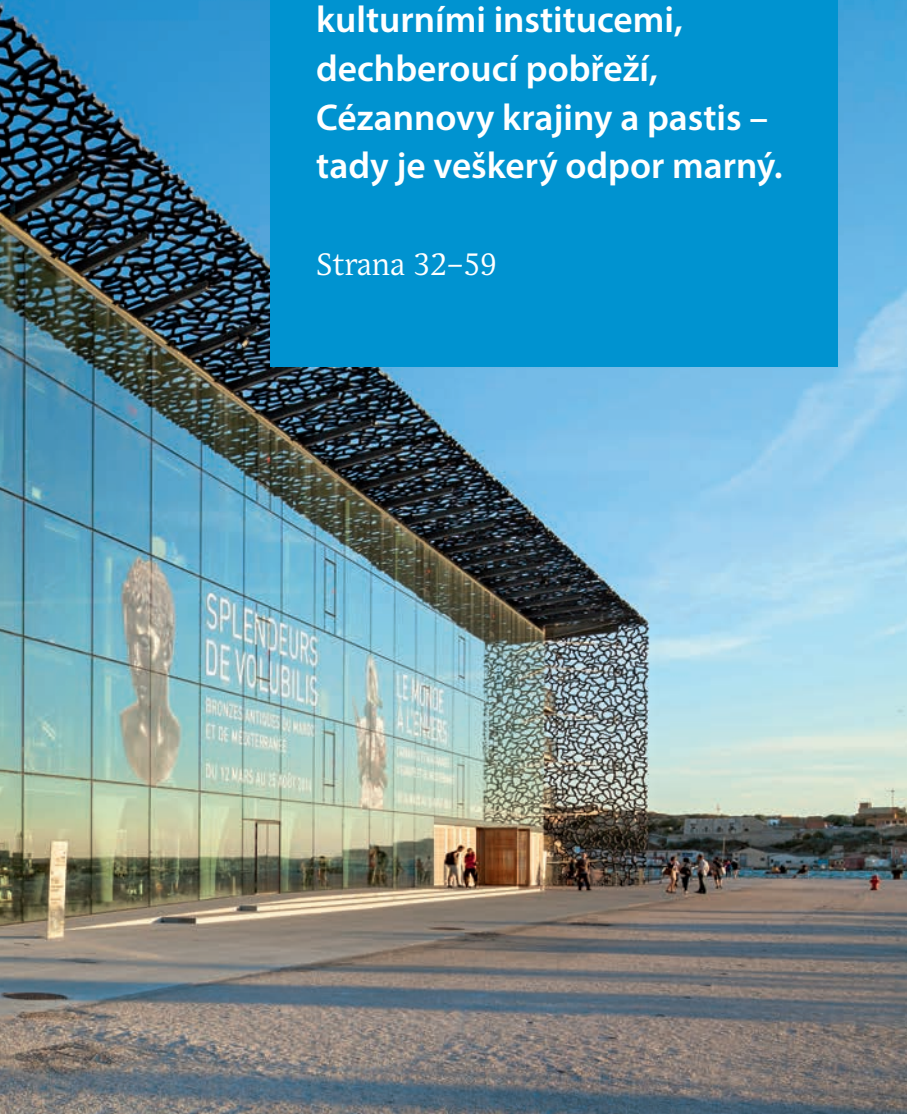
10 ★★ Camargue

Mezi mořem a vnitrozemskými jezerami, solnými zahradami a rýžovými poli v deltě řeky Rhône jsou hlavními aktéry růžoví plameňáci, bílí koně a černí býci (strana 70).

Marseille a okolí

Starověký přístav s novými
kulturními institucemi,
dechberoucí pobřeží,
Cézannovy krajiny a pastis –
tady je veškerý odpor marný.

Strana 32–59

Úvodní seznámení

Už jen sama města Marseille a Aix-en-Provence v sobě skrývají notnou dávku zajímavostí a pamětihodností. Díky calanques a pohoří Sainte-Victoire ovšem mohou nabídnout i vynikající výletní cíle v okolí.

Marseille, nejstarší francouzské město a nejvýznamnější přístav této země, nezná střední cestu. Velkoměsto u Středomořího moře, o němž se psalo po léta v novinách především v souvislosti s válkami gangů, ukázalo v roce 2013, kdy bylo evropským hlavním městem kultury, zcela novou tvář. Bylo a je tavicím kotlem národů a díky více než 100 čtvrtí sice stále ještě zůstává naplněné chaosem a rozpory, ale rozhodně zde nechybí ani notná dávka poezie. Jeden z nejslavnějších světových architektů, Norman Foster, vytvořil ve starém přístavu vzrušující pavilon (ombrière).

Rudy Ricciotti zase navrhl u bývalého přístavního bazénu budovu Musée des Civilisations de l'Europe et de la Méditerranée (MuCEM), která je spojena s upravenou středověkou pevností Saint-Jean a přitahuje velkou pozornost návštěvníků. Nová muzea se objevila dokonce i v problémové čtvrti Belle de Mai, kde bylo v prostoru opuštěného průmyslového areálu (friche) vytvořeno pulzující kulturní centrum.

Velkolepý kulturní prostor s baletním centrem a divadlem Grand Théâtre de Provence Vittoria Gregottiho, hudební školou (conservatoire) podle návrhů Kenga Kumy a pětihvězdičkovým hotelem vyrostl v Aix-en-Provence v nové rezidenční čtvrti Sextius-Mirabeau. Ale bývalé hlavní město Provence nás seznámí i se svou minulostí, kterou reprezentují nádherné staré bytové domy s třípytívkami kovanými balkonovými mřížemi. Navštívte tu hojně navštěvované trhy i řadu kašen. Snadno si představíme, proč malíř Paul Cézanne, nejslavnější rodák, toto město tak miloval.

Dalšími významnými osobnostmi Provence jsou věstec Nostradamus, který pocházel ze Salon-de-Provence (strana 51), a spisovatel Marcel Pagnol (strana 14) z Aubagne.

Na každém rohu tu narazíme na něco zajímavého, například na Château de la Barben s překrásným parkem, jehož autorem je Le Nôtre, na cisterciácké opatství Abbaye de Silvacane, calanques nebo Montagne Sainte-Victoire.

TOP 10

- 1 ★★★ Marseille
- 4 ★★★ Aix-en-Provence
- 6 ★★★ Les Calanques

Kam ještě můžeme zajet?

- 12 Martigues
- 13 Salon-de-Provence
- 14 Château de la Barben
- 15 Abbaye de Silvacane
- 16 Château La Coste
- 17 Cassis
- 18 Gémenos

Nenechme si užit!

- 11 Montagne Sainte-Victoire

Můj den u vody

Stejně jako kdysi řeční námořníci nechávají se i dnešní obyvatelé a návštěvníci přístavního města Marseille okouzlit půvabem zdejšího pobřeží. Na území města se nachází nejedna pláž a od doby, kdy bylo město metropolí kultury, láka u břehu také nová architektura.

9:30 hodin: vzhůru do nebes!

Hlavu vzhůru! Od roku 2013, kdy byla **1**★★ Marseille evropskou metropolí kultury, se ve starém přístavu Vieux Port vyplatí občas také pozvednout zraky směrem k nebi a nesoustředit se jen na moře. Na spodní straně střechy vzdušného pavilonu L'Ombrière Normana Fostera se vedle modrých vln a bílých jachet zrcadlí také prodavači ryb, kteří nabízejí své zboží pod tímto obrovským kovovým obdélníkem, a procházející, kteří se tu s údivem zastavují.

10:30 hodin: trh a tramvaj

Z přístavu se nyní projdeme kousek po Canebière nahoru směrem k tramvajové zastávce Canebière Capucins. V nedaleké ulici Rue du

Marché des Capucins uvidíme jeden z nejživějších trhů ve městě. Tramvaj T2 (z Canebière Capucins) nebo T3 (z Cours Saint Louis) nás potom doveze do zastávky Joliette ve stejnojmenné čtvrti prostírající se kolem velkého přístavu. Od roku 2014 zde stojí cenou za architekturu vyznamenaný obchodní dům Les Terrasses du Port. Z asi 250 metrů dlouhé promenády v jeho horním podlaží se otevírá neobvyklý výhled na zátoku. V některém z křesílek si ho můžeme vychutnat u kávy nebo čaje.

13 hodin: oběd v muzeu

Po pobřežní promenádě, kterou lemují historické budovy skladů, se kolem katedrály vydáme dál k muzejnímu areálu. V panoramatické

10:30 hodin: trh a tramvaj

10:30 h

Les Terrasses du Port

LA JOLIETTE

Joliette

Cathédrale La Major

14:30 hodin: na člunu přístavním bazéne

Musée Regards de Provence

MuCEM

Fort St-Jean

14:30 h

Mairie de Marseille

Start

Vieux Port

9:30 h

La Canebière

Canebière Capucins

8. du Marché des Capucins

Marché des Capucins

Quai de Rive Neuve

Place aux Huiles

200 m
200 yd

Quai de Rive Neuve

Théâtre la Criée

9:30 hodin: vzhůru do nebes!

Cíl

Place aux Huiles
Théâtre la Criée
Bains de Mer du Petit Pavillon
Catalans

Plage du Prado

18:30 h

18:30 hodin: pasta a mušle

Jakýpak starý – v přístavu Vieux Port má prostor i moderna, například v umění. Sluníčko a moře se odrážejí na zrcadlové ploše vzrušující instalace L'Ombrière Normana Fostera a rozehrávají hru světla a stínu

kavárně Musée Regards de Provence zaženeme hlad, pohledem se přitom stále můžeme vracet ke vzdouvajícímu se moři. Pokud by tu byl příliš velký nával (na oběd sem chodí hodně Marseillanů), sníme si svou „Formule Terrasse“ na lavičkách před muzeem MuCEM nebo u pevnosti Saint Jean – moře stále na dohled.

14:30 hodin: na člunu přístavním bazénem

Posílnění se nyní vydáme dolů směrem ke starému přístavu Vieux Port a dojdeme až k zastávce přívozu před radnicí. Již od roku 1880 zajišťují dvě lodě (mouches) proplovající mezi obchodními plachetnicemi přepravu lidí na jižní okraj přístavního bazénu. (Pokud bychom toužili zažít atmosféru marseilleského přístavu minulých dob, můžeme se

podívat na film Marius z roku 1931!) Dnes je přívoz součástí kulturního dědictví města. Moderní, solární energií poháněný katamarán nás od radnice dopraví na nábřeží Quai de Rive Neuve za necelých pět minut.

15 hodin: pobřeží a pláž

Po krátké plavbě lodí se nyní dáme doprava a buď na náměstí Place aux Huiles, nebo na zastávce Théâtre la Criée u historické tržnice nastoupíme do autobusu č. 83, který nás po pobřežní silnici (corniche) doveze za plážovými radovánkami na Plage du Prado (zastávka La Plage).

U moře pak můžeme nechat odpoledne v poklidu doznít. Pokud bychom ale chtěli v poznávání Marseille pokračovat, můžeme se svést autobusem č. 19 ze zastávky Hippodrome

10:30 h

Terrasses du Port (nahore) lákají k posezení na slunci. Když si k tomu ještě dáme kávu nebo malé osvěžení, nebude k dokonalosti už nic chybět

Později se lodí svezeme přes přístavní bazén (vpravo nahore) na druhou stranu, abychom se pak mohli věnovat zábavě na pláži. Kdyby tak jen šlo zastavit čas...

14:30 h

15 h

Plage až do Madrague de Montredon. Moře budeme mít přitom stále na dohled. A když stále ještě nebudeme mít dost, zaveze nás z tohoto krásného přístavu autobus č. 20 dál až do Calanque de Calelongue.

18:30 hodin: **pastis a mušle**

Pomalou nastal čas na podvečerní aperitiv – znovu tedy nastoupíme do autobusu. Nebudeme se ale vracet až do starého přístavu. Z autobusu č. 83 vystoupíme už na zastávce Catalans. Tady se vydáme dolů doleva vstříc pastisu a terase Bains de Mer du Petit Pavillon. U anýzového nápoje

si vychutnáme pohled na loď a umožníme myšlenkám jen tak bloumat. A protože je tu krásně, možná se zdržíme i na jídlo. O této pobřežní restauraci se ví, že tu připravují dobrou pizzu i ryby. Vinný lístek nám nabídne hlavně regionální vína.

Regards Café

✉ v Musée Regards de Provence, Allée Regards de Provence/Rue Vaudoyer 📍 Út–Ne 10–18 hodin ☎ tel. 04 96 17 40 45 🌐 www.museeregardsdeprovence.com

Bains de Mer du Petit Pavillon

✉ 54, Corniche Président John Fitzgerald Kennedy, 13007 Marseille 📍 denně 10–24 hodin 🌐 www.lepetitpavillon.com

Palais des Papes

Papežský palác, který stojí na náměstí Place de l'Horloge, je jedním z největších středověkých paláců na světě. Jeho zdaleka viditelné zdi ční vysoko nad městem. Starý palác (Palais Vieux) dal papež Benedikt XII. postavit na znamení toho, že se už nikdy nehodlá vrátit do Říma. Jeho nástupce stavbu rozšířil.

1 Palais Nouveau: Fasáda Nového paláce papeže Klementa VI., nástupce papeže Benedikta XII., je v dolní části rozčleněna lomenými oblouky. Dvě věžičky vyznačují vchod (Porte des Champeaux). Nádvoří je hlavním dějištěm slavného avignonského divadelního festivalu.

2 Palais Vieux: Starý palác papeže Benedikta XII. se dvěma věžemi: Tour de la Campana a Tour de Trouillas (vzadu).

3 Tour des Anges: Věž andělů, dokončená roku 1335, se podobá hradní věži: dolní část nemá okna, zatímco na cimbuří jsou otvory na vylévání smoly na nepřítel. Stěny ložnice papežů byly kolem roku 1336 vyzdobeny šlahouny vinné révy a dubovými lístky.

4 Chambre du Cerf: Jelení sál ve věži Tour de la Garde Robe, vyzdobený zvířecími a loveckými výjevy, byl pracovnou papeže Klementa VI.

5 Grande Chapelle: Ve velké kapli, dlouhé 52 m, široké 15 m a vysoké 20 m, nacházející se nad Grande Audience, se konaly mše a slavnostní obřady.

9 ★★★ Luberon

Co?	Parc Naturel Régional du Luberon a hezké vesnice
Proč?	Zasněná městečka v nádherné krajině
Kdy?	Na jaře nebo na podzim
Jak dlouho?	Alespoň jeden den
Závěr	Občas je dobré jen tak bloumat

V pohoří Luberon se mezi Cavaillonem a Manosque prostírá Parc Naturel du Luberon, kde hluboké cedrové a piniové lesy, nekonečné lány levandule, mandloňové a olivové plantáže, křoviny, voňavé byliny a rozlehlé vinice vytvářejí nezaměnitelnou, nesmírně půvabnou krajinu.

Divoká lesní strž Combe de Lourmarin (D943) tvoří předěl mezi Grand Luberonem na východě a Petit Luberonem na západě, kde se nacházejí půvabné horské vesničky, které dnes slouží převážně jako oblíbená prázdninová obydlí. Turisté a horolezci však míří spíš do východní části pohoří, kde mohou z Auribeau po strmé cestě vystoupat na nejvyšší vrchol pohoří – Mourre Nègre, vysoký 1100 m. Vyhlídka z vrcholu sahá od Basse-Alpes až po Středozemní moře. Ideálním výchozím bodem pro túry po tomto regionu je severně od Luberonu ležící staré městečko Apt, dodnes proslulé výrobou kandovaného ovoce a výtečných marmelád, které můžeme ochutnat na zdejších sobotních trzích. Dostaneme tam také levandulové esence, hrnčířské výrobky a v zimě proslulé lanýže. Maison du Parc Naturel Régional du Luberon, kde se nachází také malé přírodovědné muzeum, nabízí návštěvníkům podrobné informace o turistických stezkách i tomto regionu.

Luberonem od vesnice k vesnici

Obce Bonnieux, Lacoste, Ménerbes a Oppède-le-Vieux, které spolu sousedí, spolu navzájem i soutěží o titul nejkrásnější vesnice v Luberonu.

Bonnieux se nachází uprostřed rozlehlých vinic, třešňových sadů a lánů levandule v údolí Coulonu. K místním pamětihodnostem patří nejen radnice a muzeum pekařství, ale především také dva kostely s oltářními obrazy z období renesance.

Nad noblesní obcí Lacoste se tyčí pevnost pocházející z 11. století, která byla nejdůležitější v celém regionu.

Nejprominentnějším členem tohoto kvartetu obcí je bezesporu Ménerbes, kde kdysi bydlela někdejší Picassova životní družka Dora Maarová, později prezident François Mitterrand a úspěšný britský spisovatel Peter Mayle. Díky jeho bestselleru *Rok v Provinci* se s touto středověkou obcí, kde se každý týden konají rušné trhy a kde se dochovaly pevnost ze 13. století a kostel ze 14. století, seznámily miliony čtenářů.

Oppède-le-Vieux velmi dlouho chátrala. V poslední době však byl restaurován jak románský kostel, tak i mnohé domy. Na záchraně obce má velký podíl také iniciativa místních umělců.

Dolů na jih

V Lourmarinu na jižním svahu Luberonu se nad malebnými uličkami a náměstíčky se zurčícími kašnami tyčí impozantní renesanční zámek a na místním hřbitově se nachází hrob slavného francouzského spisovatele Alberta Camuse (1913–1960), který si tady roku 1957, když získal Nobelovu cenu za literaturu, koupil dům. Zámek na skále vysoko nad půvabnou vesničkou Ansouis pochází původně z 12. století, ale v období renesance byl důkladně přestavěn. Dnes stavba působí spíše jako obytný dům, málokdo by ji považoval za hrad, přestože návštěvníka hned za vchodem přivítá rozsáhlá sbírka zbraní

Lourmarin je nádherné místo pro krátkou zastávku. Projděme se tedy jeho uličkami a přesvědčte se sami!

Parc National du Mercantour

Parc Naturel des Alpes Maritimes

St-Martin-Vésuvie

Pointe des Communes

Gorges de Saorge

Gorges du Peillon

MENTON

MONTE-CARLO

MONACO

NICE

Aéroport Nice-Côte d'Azur

Fondation Maeght

Cagnes-sur-Mer

Villefranche-sur-Mer

Villa Ephrussi de Rothschild

1. české vydání 2020

© MAIRDUMONT GmbH & Co. KG

Verlag Karl Baedeker

Text: Pam Stagg, Neville Walker, Peter Bausch, Rita Henss

Překlad původního textu: Joachim Nagel, Dagmar Lutz

Redakce a grafická úprava: Annegret Gellweiler, Gerhard Junker, Susanne Junker, Felicitas Ow-Wachendorf, Michaela Salden, Sylvia Scheider-Schopf, Anja Schlatterer, Anette Vogt, Julia Wilhelm (red.sign, Stuttgart)

Vedoucí projektu: Dieter Luippold, Dr. Madeleine Reincke

Vedoucí redakce: Birgit Borowski

Šéfredaktor: Rainer Eisenschmid

Kartografie: © MAIRDUMONT GmbH & Co. KG, Ostfildern

3D-ilustrace: jangled nerves, Stuttgart

Vizuální koncepce: Neue Gestaltung, Berlín

Překlad do češtiny: Jitka Sedláčková

Redakce: Daniela Řezníčková

Korektura: Ilona Sedláčková

Technická redakce: DTP Vladimír Vyskočil – KORŠACH

Distribuce:

MarcoPolo s. r. o.

mairs@mairs.cz

www.marcopolo-club.cz

Dílo a všechny jeho části jsou chráněny autorským právem. Každé nepovolené využívání bez souhlasu nakladatelství je nepřipustné a trestné.

Platí to obzvláště pro kopie, překlady, převzetí textu, přenos na mikrofilm a ukládání a zpracování pomocí elektronických systémů.

Printed in Poland

Navzdory pečlivé práci našich autorů, překladatelů a redaktorů se někdy může vloupat do textu chybička, za niž nakladatelství nemůže převzít záruku. Kdykoli rádi uvítáme vaše připomínky, upozornění nebo návrhy na zlepšení. Můžete nás kontaktovat e-mailem: mairs@mairs.cz nebo na adrese:

MarcoPolo s. r. o.

Šárecká 1063/32

160 00 Praha 6

www.marcopolo-club.cz

